

REFERAT Nærings- og eierskapsutvalget 2019-2023 d. 11-05-2021

Møtedato Tirsdag d. 11. maj 2021 kl. 09:00

Møtested Bystyresalen - fjernmøte

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Godkjenning av protokoll fra nærings- og eierskapsutvalgets møte 27.04.21.....	4
Midt-Agder Friluftsråd - ny samarbeidsavtale	6
Vurdering av bruk av gjennomgående styrerepresentasjon i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS	11
Eierskapsmelding for Kristiansand kommune.....	15
Høringsforslag fra Kristiansand kommune til handlingsplan for Region Kristiansand.....	20

Sak 2021000018-49: Møtedokumenter

Vedlegg

Presentasjon Gjestehavna

Presentasjon av landbruksnæringen i Kristiansand kommune

Presentasjon Avfall Sør

Komplett tilleggsliste Nærings- og eierskapsutvalget 11.05.21

Tilleggsliste Nærings- og eierskapsutvalget 11.05.2021

Komplett innkalling Nærings- og eierskapsutvalget 11.05.21

Saksliste Nærings- og eierskapsutvalget 11.05.2021

Sak 30/21: Godkjenning av protokoll fra nærings- og eierskapsutvalgets møte 27.04.21

Vedlegg

Protokoll Nærings- og eierskapsutvalget 27.04.2021

Dato 30. april 2021
Saksnr.: 2021000018-44
Saksbehandler Anne-Lise H Aabø
Godkjent av Camilla B. Dunsæd

Saksgang
Nærings- og eierskapsutvalget

Møtedato
11.05.2021

Godkjenning av protokoll fra nærings- og eierskapsutvalgets møte 27.04.21

Forslag til vedtak

[Nærings- og eierskapsutvalget godkjenner protokoll fra møte i nærings- og eierskapsutvalget 27.04.21.](#)

Vedlegg:
Protokoll nærings- og eierskapsutvalget 27.04.21

Sak 31/21: Midt-Agder Friluftsråd - ny samarbeidsavtale

Vedlegg

1. Samarbeidsavtale Midt-Agder Friluftsråd - utkast mars 2021
2. Gjeldende vedtekter 2019 - Midt-Agder Friluftsråd

Dato 3. mai 2020
Saksnr.: 2021017656-1
Saksbehandler Øyvind Stenvik Andersen
Godkjent av Terje Fjellvang
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Nærings- og eierskapsutvalget
Bystyret

Møtedato

11.05.2021
26.05.2021

Midt-Agder Friluftsråd - ny samarbeidsavtale

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune slutter seg til at Midt-Agder Friluftsråd organiseres som Kommunalt Oppgavefelleskap, jf. kommuneloven kap. 19.
2. Kristiansand kommune slutter seg til framlagte forslag til samarbeidsavtale for Midt-Agder Friluftsråd Kommunalt Oppgavefelleskap, under forutsetning av lignende vedtak i de andre eierkommunene.
3. Ny organisering iverksettes 1. januar 2022.

Vedlegg:

1. Samarbeidsavtale Midt-Agder Friluftsråd - utkast mars 2021
2. Gjeldende vedtekter 2019 - Midt-Agder Friluftsråd

Bakgrunn for saken

Nye eierkommuner, ny kommunestruktur og ny kommunelov innebærer at Midt-Agder Friluftsråd (MAF) må revidere sin organisasjonsform og vedtekter.

Fra 1.7.2019 er Bygland, Valle og Bykle kommuner medlemmer i MAF. Fra 1.1.2021 er Lindesnes og Åseral kommuner også medlemmer. De er dermed også nye eierkommuner. Fra 1.1.2020 ble Søgne, Songdalen og Kristiansand kommuner slått sammen til Kristiansand kommune. Disse endringene innebærer at gjeldene vedtekter for MAF må endres for å ivareta den nye eiersammensetningen.

Stortinget vedtok 8.6.2018 ny kommunelov. Det innebærer at de interkommunale samarbeidene som er organisert etter § 27 i den tidligere kommuneloven, må omdannes. Det gjelder også MAF. MAF kan enten omdannes til kommunalt oppgavefelleskap eller interkommunalt politisk råd, alternativt omorganiseres til en annen selskapsform (IKS, AS eller SA). For MAF synes det mest aktuelt å vedta ny organisering som *kommunalt oppgavefelleskap*, jf. § 19-1 i ny kommunelov. Dette er også i tråd med råd gitt av Friluftsrådernes Landsforbund (FL).

Organisering av MAF som kommunalt oppgavefelleskap

Kommunalt oppgavefelleskap er betegnelsen på en ny organisasjonsform som er beregnet for produksjonssamarbeid mellom kommuner. Denne organisasjonsformen er ment å erstatte samarbeid som ble organisert etter § 27 i den tidligere kommuneloven. Kommunalt oppgavefelleskap er en enkel organisasjonsform som kan regulere samarbeid mellom kommuner om løsning av felles oppgaver. Det er kommunestyrene/ bystyrene i alle deltakerkommunene (eierkommunene) som selv må treffe vedtak om endring til ny selskapsform og vedta ny *samarbeidsavtale* (tilsvarende dagens vedtekter etter § 27 i den tidligere kommuneloven).

Organisering som kommunalt oppgavefelleskap innebærer bl.a. noen endringer i styringsorganer, og utforming av en egen samarbeidsavtale som vil erstatte dagens vedtekter.

Styringsorganer

Representantskapet er det øverste organet i et kommunalt oppgavefelleskap. Ordinært representantskapsmøte holdes en gang hvert år. Samtlige deltakere (eierkommuner) skal være representert med ett medlem i representantskapet. Hvert kommunestyre/ bystyre velger selv sitt medlem og varamedlem. Som det fremgår av samarbeidsavtalen, velger representantskapet selv sin leder og nestleder.

Styret velges av representantskapet. Styret skal fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med samarbeidsavtale og vedtak i representantskapsmøte. Styret tilsetter daglig leder og fastsetter arbeidsavtale for vedkommende.

Eget rettssubjekt

Et kommunalt oppgavefelleskap kan være et eget rettssubjekt. Et kommunalt oppgavefelleskap kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak (drive myndighetsutøvelse). Et kommunalt oppgavefelleskap kan imidlertid gis myndighet til å treffe vedtak om interne forhold i samarbeidet, og til å forvalte tilskuddsordninger. Det kan også gis myndighet til å ta opp lån. Det legges til grunn at MAF organisert som kommunalt oppgavefelleskap blir eget rettssubjekt, gis myndighet til å treffe vedtak om drift og forvalte tilskuddsordninger. MAF gis ikke myndighet til å ta opp lån.

Deltakeransvar

Den enkelte deltakeren (eierkommunen) i et kommunalt oppgavefelleskap har ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av oppgavefelleskapets forpliktelser. Den enkelte kommune har like eierandeler i oppgavefelleskapet og like ansvarsandeler for fellesskapets forpliktelser. Til sammen skal andelene utgjøre oppgavefelleskapets samlede forpliktelser.

Momskompensasjon

MAF omfattes i dag av merverdiavgiftskompensasjonsloven. I merverdiavgiftskompensasjonsloven § 2 b) framgår det at loven gjelder interkommunale sammenslutninger organisert etter kommuneloven eller annen kommunal særlovgivning. Det er lagt til grunn at MAF vil omfattes av disse bestemmelsene etter en evt. omdanning til kommunalt oppgavefellesskap.

Samarbeidsavtale

Når det opprettes et kommunalt oppgavefellesskap, skal det inngås en samarbeidsavtale mellom alle deltakerne i oppgavefellesskapet. De enkelte kommunestyrene/bystyrene i alle deltakerkommunene (eierkommunene) skal selv vedta samarbeidsavtalen. Samarbeidsavtalen vil erstatte dagens vedtekter for MAF. Det er noen formelle krav til utforming og innhold i samarbeidsavtaler, jf. § 19-4 i ny kommunelov. Dette er en skalbestemmelse, og må dermed ivaretas i alle samarbeidsavtaler:

1. Oppgavefellesskapets navn
2. Om oppgavefellesskapet er et eget rettssubjekt
3. Hvor mange medlemmer den enkelte deltakeren skal ha i representantskapet
4. Hvilke oppgaver og hvilken myndighet som er lagt til oppgavefellesskapet
5. Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å yte andre bidrag til oppgavefellesskapet
6. Den enkelte deltakerens eierandel i oppgavefellesskapet og ansvarsandel for fellesskapets forpliktelser, hvis ansvarsandelen avviker fra eierandelen
7. Om oppgavefellesskapet skal ha myndighet til å ta opp lån
8. Hva oppgavefellesskapet skal rapportere til deltakerne om
9. Hvordan deltakerne kan tre ut av oppgavefellesskapet
10. Hvordan oppgavefellesskapet skal oppløses, blant annet hvem som skal ha ansvaret for at oppgavefellesskapets arkiver blir oppbevart etter at oppgavefellesskapet er oppløst

Tilråding fra styret i Midt-Agder Friluftsråd

Styret i MAF behandlet spørsmålet om ny organisering i styremøte 3.9.2019. Styret anbefalte at Midt-Agder Friluftsråd organiseres som Kommunalt Oppgavefellesskap i tråd med kap. 19 i ny kommunelov. Styret anbefalte videre en modell der representantskapet og styret skulle ha samme sammensetning og bestå av 11 representanter, en fra hver av deltagerkommunene.

Utredning om ny samarbeidsavtale.

Det ble høsten 2020, etter anmodning fra eierkommunene, opprettet en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å utrede et forslag til samarbeidsavtale for Midt-Agder Friluftsråd. Arbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning:

- Kommunalsjef for eierskap Kim Høyner Holum, Kristiansand kommune – leder for arbeidsgruppen.
- Parksjef Aase M. Hørsdal, Kristiansand kommune.
- Seniorrådgiver Finn Terje Uberg, Iveland kommune.
- Kommunedirektør Aud Sunniva Fuhr, Valle kommune.
- Rådmann Svein Skisland, Vennesla kommune.
- Ass. rådmann Rune Stokke, Lindesnes kommune.
- Daglig leder Per Svein Holte, Midt-Agder Friluftsråd.

Tom Egerhei, Midt-Agder Friluftsråd, har vært sekretær for arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen har fremmet en enstemmig tilråding om ny samarbeidsavtale.

Forslaget til samarbeidsavtale er forelagt styret i Midt-Agder Friluftsråd. Et flertall av styremedlemmene har opprettholdt sin tilråding om at styret får 11 styremedlemmer; ett medlem fra hver eierkommune og at dette sammenfaller med medlemmene i representantskapet.

Arbeidsgruppen har vektlagt å sikre at alle kommunene og regionene får innflytelse på samarbeidet, samtidig som en har prøvd å ivareta at Kristiansand kommune bidrar med over 60 prosent av kontingenten til oppgavefelleskapet. Videre har man ønsket å unngå at styret rapporter til seg selv, og at styret får en størrelse som gjør det mer operativt i forhold til de oppgavene som skal løses.

På denne bakgrunn anbefaler arbeidsgruppens at kommunestyret/bystyret i deltakerkommunene vedtar omorganisering av Midt-Agder Friluftsråd som Kommunalt Oppgavefelleskap og samtidig vedtar vedlagte Samarbeidsavtale.

Økonomiske konsekvenser

Ingen endring fra dagens situasjon. Kontingenten videreføres på samme nivå (pr. innbygger som tidligere). For 2021 utgjør dette kr 2 144 650,- som ligger inne i rammen til Kristiansand kommunes budsjett.

Klima og miljøkonsekvenser

Ikke relevant for denne saken.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren anbefaler med bakgrunn i arbeidsgruppens anbefaling at bystyret vedtar omorganisering av Midt-Agder Friluftsråd som Kommunalt Oppgavefelleskap, og samtidig vedtar forslag til ny Samarbeidsavtale (vedlegg 1) for Midt-Agder Friluftsråd. Ny organisering forutsettes iverksatt fra 1.1.2022.

Sak 32/21: Vurdering av bruk av gjennomgående styrerepresentasjon i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS

Vedlegg

Innspill til saksfremlegg fra Avfall Sør Holding AS

Dato 6. mai 2021
Saksnr.: 2020094904-6
Saksbehandler Øyvind S. Andersen
Godkjent av Terje Fjellvang
Camilla B. Dunsæd

Saksgang

Nærings- og eierskapsutvalget
Bystyret

Møtedato

11.05.2021
26.05.2021

Vurdering av bruk av gjennomgående styrerepresentasjon i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS

Forslag til vedtak

1. Bystyret støtter forslag til endring av styringsmodell hvor bruk av gjennomgående styrerepresentasjon i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS avvikles.

Saksutredning

Bystyret behandlet sak 174/20¹ - Avfall Sør Holding AS - endring av aksjonæravtale og vedtekter 28.10.2020. I tillegg endringer i aksjonæravtalen som følge av kommunesammenslåingen og påfølgende forslag til endringer i vedtektene som en konsekvens av dette ble det fattet et 3. vedtaks punkt der en skulle vurdere dagens styringsmodell i konsernet med gjennomgående styrerepresentasjon i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS:

«Bystyret ber om at det foretas en vurdering av bruk av gjennomgående styrerepresentasjon i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS, og hvorvidt en anbefaler å fortsette med en slik styringsmodell».

Dagens bruk av gjennomgående styrerepresentasjon er historisk betinget hvor man etter selskapskontrollen i selskapet tilbake i 2009² opprettet et eget selskap for selvkostvirksomheten i selskapet i 2010 med navn Avfall Sør Husholdning AS (som senere har endret navn til Avfall Sør AS). På dette tidspunktet valgte man å ha samme styre i morselskapet og datterselskapet Avfall Sør Husholdning AS. Argumentasjonen da var at i hovedsak var det meste likt her som før ift. ansvar og oppfølging, bare at man nå fikk et ekstra selskap å forholde seg til ved at selvkostvirksomheten i selskapet var plassert ut i et eget selskap.

¹ <http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krsand/Meetings/Details/379417?agendaItemId=202991>

² Selvkost og kryssubsidiering i RKR AS. <https://agderkomrev.no/rapporter/rapporter-2009/>

Våren 2014³ behandlet de 4 tidligere eierne i selskapet felles eierskapsmelding for selskapet hvor en fastslo at en fortsatt ønsket å benytte denne styringsmodellen for selskapet. Argumentasjonen i saken da var at:

«En vil her anbefale å fortsette dagens ordning selv om det går imot KS sin anbefaling. Dette fordi (gitt at salget av Avfall Sør Bedrift godkjennes) en da vil stå igjen med forholdsvis mindre aktivitet og ansvar i morselskapet når Avfall Sør Husholdning holdes utenom. Det vil også være økonomiske stordriftsfordeler ved å ha de samme eiervalgte styremedlemmer, i tillegg til kompetansemessig overførsel mellom selskapene ved at styret i morselskapet også sitter «tett på» som styre for husholdningsselskapet.»

Etter vedtaket i bystyret i oktober i fjor har styret og administrasjonen i selskapet foretatt en vurdering av saken.

Aksjelovens system innebærer at styret/de enkelte styremedlemmene i hvert (konsern)selskap er valgt som tillitspersoner for å ivareta det respektive selskapets interesser. Dette kan til tider gi interessekonflikter i konsernforhold mellom det enkelte selskapets interesser som tidligere KS-Bedrift, nå Samfunnsbedriftene viser til i sin «Anbefalinger om eierskap, ledelse og kontroll» punkt 13 som gir følgende anbefaling:

«Styremedlemmer i morselskapet bør som hovedregel ikke sitte i styret til et datterselskap»

Dette begrunnes blant annet med at det enkelte styret i konsernet har selvstendige og lovpålagte oppgaver for å ivareta blant annet:

- Forvalteransvaret: Styret skal sørge for en forsvarlig organisering av virksomheten og i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet og retningslinjer.
- Tilsynsoppgaven: Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig.

Det er spesielt tilsynsoppgaven som gjør praksisen med gjennomgående styrerepresentasjon utfordrende og som da er hovedargumentet for å gå bort fra dagens modell hvor styret i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS har de samme representantene.

Dette innebærer da videre at styret i Avfall Sør Holding AS fremover utøver aksjonærrettighetene i Avfall Sør AS.

Styret i Avfall Sør Holding AS er svært opptatt av å sikre eierne kontroll over konsernet og ikke minst kontroll over de lovpålagte tjenestene som blir levert gjennom Avfall Sør AS. Gjennom de forskjellige styringsverktøyene som allerede benyttes i dag som for eksempel Eierskapsmelding, vedtekter, Avfallsplan, Konsernstrategi og lovverk som offentleglova og kommunelovvern vil eierne direkte kunne opprettholde kontrollen over konsernet og tjenesteleveransene.

Administrativt Utvalg (AU) vil fortsatt ha møte- og talerett i styremøtene både i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS. I praksis vil være i mest aktuelt for AU å delta på styremøtene i Avfall Sør AS, men dette tilpasses de aktuelle sakene som skal behandles. Dette vil sikre en god struktur og god informasjonsflyt mellom styret, administrasjonen og eiere/kommunene.

I tillegg kan eierkommunene i medhold av kommunelovens bestemmelser både utføre forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll av Avfall Sør-konsernet. Særlig nevnes at det fremgår av kommunelovens § 23-6 at det kan vedtas retningslinjer og reguleres hva som

³ Bystyresak 71/14 – Avfall Sør AS – Eierskapsmelding del 2, bystyremøte 21. mai 2014.
<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krs/Meetings/Details/15158012?agendaItemId=15001909>

skal gis av opplysninger til Kontrollutvalget og Kontrollutvalget vil kunne iverksette egne undersøkelser om selskapets virksomhet. Den planlagte omorganiseringen innebærer ingen endring i dette. Ved bruk av denne hjemmelen vil eierne ha gode muligheter til innsyn og kontroll i tillegg til de andre mekanismer som er kommentert ovenfor.

Med bakgrunn i det overnevnte er det et samstemt styre og administrasjon som anbefaler å gå bort fra praksisen med gjennomgående styrerepresentasjon der styret i Avfall Sør Holding AS den 3. mars 2021 vedtok at:

«Styret i Avfall Sør Holding AS anbefaler eierne å gå bort fra dagens styringsmodell med bruk av gjennomgående styrerepresentasjon i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS.»

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant for denne saken.

Klima og miljøkonsekvenser

Ikke relevant for denne saken.

Kommunedirektørens vurdering

Siden forrige vurdering knyttet til bruken av gjennomgående styrerepresentasjon ifm. Eierskapsmelding del 2 for selskapet har det skjedd en del endringer i virksomhet og organisering av konsernet som nå gjør at tiden er mer moden for en endring på dette området. Forslag til endring av styringsmodell som innebærer avvikling av gjennomgående styrerepresentasjon er også i tråd med generelle anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll⁴ som man har avveket fra tidligere.

Administrasjonen i Vennesla og Kristiansand kommune har vært involvert og rådført i prosessen her som i hovedsak har vært håndtert gjennom selskapets styre og administrasjon. Kommunerevisjonen er også forelagt forslaget til endring her.

Kommunedirektøren anbefaler med dette at bystyret støtter forslag til endring av styringsmodell hvor bruk av gjennomgående styrerepresentasjon i Avfall Sør Holding AS og Avfall Sør AS avvikles, og ny konsern/-styringsmodell som beskrevet i vedlegget implementeres.

Vedlegg:

Innspill til saksfremlegg fra Avfall Sør Holding AS

⁴ KS FOLKEVALGTPROGRAM 2019–2023. Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. <https://www.samfunnsbedriftene.no/advokattjenester/eierstyring-og-selskapsledelse/21-anbefalinger-om-eierstyring-selskapsledelse-og-kontroll/>

Sak 33/21: Eierskapsmelding for Kristiansand kommune

Vedlegg

Vedtak byst, 09062021, Sak 146/21, Eierskapsmelding for Kristiansand kommune

Vedtak byst, 26052021, Sak 120/21, Eierskapsmelding for Kristiansand kommune

Eierskapsmelding for Kristiansand kommune 2021

Kristiansand kommune - Eierberetning 2019

Dato 6. mai 2021
Saksnr.: 2021002087-8
Saksbehandler Øyvind S. Andersen
Godkjent av Terje Fjellvang
Camilla B. Dunsæd

Saksgang

Nærings- og eierskapsutvalget
Bystyret

Møtedato

11.05.2021
26.05.2021

Eierskapsmelding for Kristiansand kommune

Forslag til vedtak

1. [Bystyret vedtar Eierskapsmelding for Kristiansand kommune 2021.](#)

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Etter ny kommunelov § 26-1 skal kommunen minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal inneholde;

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresse eller tilsvarende interesse i*
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.*

I eierskapsmelding for Kristiansand kommune angis prinsippene for kommunes eierskap. Meldingen skal bidra til å bygge opp et helhetlig og forutsigbart eierskap og trekker grensene mellom det politiske og administrative arbeidet. Målet med eierstyringsprinsippene er å bidra til at kommunen har en aktiv og systematisk - politisk og administrativ oppfølging av eierskapet. Kommunen må som eier angi klare mål og forventninger, og gjennom oppfølging og evaluering sikre at selskapene har kompetente styrer som ivaretar at kommunes mål for virksomhetene følges opp.

Eierskapsmelding for Kristiansand kommune 2021 bygger på det som var gjeldende eierskapsstrategi i gamle Kristiansand, Søgne og Songdalen kommuner. Det vil i tillegg til denne meldingen bli utarbeidet egne eierskapsmeldinger for de største virksomhetene

kommunen eier, helt eller delvis, der kommunens mål for eierskap og måloppnåelse vurderes.

Kommunens eierberetning for regnskapsåret 2019 ligger vedlagt som viser sist oppdaterte oversikt over kommunens eierposisjoner med formål og diverse nøkkeltall.

Høringsrunde og eierseminar

Med bakgrunn i vedtak i nærings- og eierskapsutvalget 2.2.2021 ble utkast på ny eierskapsmelding sendt på høring. De innspillene som er kommet gjennom høringsrunden og eierseminaret støtter i all hovedsak innretningen på eierskapsmeldingen. Under følger noen eksempler på innspill som har kommet inn:

- Viktig med gode og tydelige målformuleringer og indikatorer.
- Bedre å påvirke gjennom målformuleringer og fastsettelse av kpi`er enn å utøve eierskap direkte i styret?
- Kommunen må være bevisst på hvordan eierskapet skal utøves.
- Klar rolleavklaring – bevisst på krav til kompetanse.
- Ha faste møter mellom eier og selskaps styreleder og daglig leder (halv årlig) kan være med å sikre eierstyring.
- Det viktigste med styrerepresentanter er kompetanse og egnethet for oppgaven.
- Dersom det er politikere i styret er det ekstra viktig med styringsprinsippene.
- Viktig at styremedlemmene har riktig kompetanse og er egnet for oppgaven.
- Vurdere styrekurs for styremedlemmer.
- Sikre at styret jobber for selskapets beste.
- Alle styrerepresentanter skal jobbe for selskapets beste, men kan nok være litt utfordrende å være politiker i noen selskapsstyrer.
- Økt fokus på kunnskapsdeling mellom kommunale selskaper.
- Tydelig signal fra eier hva de vil med selskapet.
- Gjennomgå styringsprinsippene med styret, slik at alle styremedlemmene vet hva som forventes. Kan ha et årlig møte for å fange opp nye styremedlemmer?
- For å sikre habilitet og ryddig rollefordeling bør ledende ansatte og politikere ikke velges til styrer for selskaper der kommunen har eierskap, i de tilfeller der styreverv vil føre til inhabilitet.
- Kan ikke ensidig sette mål og resultatkrav der man er minoritetseier.

I innspillene som er kommet inn er det to problemstillinger som peker seg ut:

Det ene knytter seg til viktigheten av at kommunen setter klare mål og resultatkrav, og at det således er viktig at det blir utarbeidet selskapsspesifikke eierskapsmeldinger. Det blir imidlertid også påpekt at det ikke er hensiktsmessig av kommunen å sette egne mål og resultatkrav i selskaper der man er minoritetseier uten at dette eventuelt skjer i samarbeid med de andre eierne. Det blir videre påpekt at det er viktig at de kravene som blir satt blir fulgt opp, for eksempel i eiermøter og ved rapportering.

Den andre problemstillingen knytter seg til hvorvidt man bør velge ledende ansatte og politikere som styremedlemmer, og på hvilken måte kommunen eventuelt skal sette begrensninger knyttet til dette. Noen innspill har pekt i retning av mer innstramming enn det som praktiseres i dag, mens andre foreslår bare begrensninger der dette kan føre til inhabilitetsproblematikk.

Det er administrasjonens vurdering at innspillene en har fått inn i stor grad bygger opp under det som ligger i forslaget. Der det har vært ulike innspill, så har man forsøkt balansere de ulike hensynene i de eierstyringsprinsippene som er foreslått. Det foreslås således ingen endringer i de 9 prinsippene, men innspillene tydeliggjør viktigheten av å følge opp mål og resultatkrav, og legge til rette for en god dialog med selskapene om hvordan man skal etterleve og følge opp prinsippene i eierskapsmeldingen.

I ny eierskapsmelding for kommunen foreslås dermed følgende 9 prinsipper for god eierstyring:

Kristiansand kommunens prinsipper for god eierstyring

1. Ansvarlig eierskap og bærekraftig verdiskapning

- 1.1. Kommunens eierskap bidrar til bærekraftig verdiskapning.
- 1.2. Kommunen er en ansvarlig eier der rollen som eier skilles fra kommunens øvrige roller.
- 1.3. Det er åpenhet og kontroll knyttet til kommunens eierskap.

2. Aktiv eieroppfølging

- 2.1. Kommunen setter klare mål og resultatkrav til selskapene.
- 2.2. Kommunen utøver eierskapet i samsvar med selskapslovgivningens ansvars- og rollefordeling og allment anerkjente eierstyringsprinsipper og standarder.
- 2.3. For å sikre habilitet og ryddig rollefordeling bør ledende ansatte og politikere ikke velges til styret for selskaper der kommunen har eierskap.

3. Målrettet kompetente styret

- 3.1. Styrets sammensetning kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold.
- 3.2. Styret har ansvaret for å forvalte selskapet i tråd eiers målsetting for eierskapet.
- 3.3. Godtgjørelsen til styret skal reflektere styrets ansvar og risiko, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

Selskapsform og eierposisjoner

Ved etablering av nye selskaper er det kommunens ansvar å sikre en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål og kommunens behov for styring. Kommunen må være bevisst i sitt valg av organisering. I eierskapsmeldingen presenteres de mest brukte selskapsformene i kommunal sektor, og det gis en oversikt over de selskaper kommunen har eierposisjoner i.

Eieroppfølging – roller og oppgaver

Som en del av en langsiktig og enhetlig eieroppfølging er det viktig at roller og ansvar på politisk og administrativt nivå er klart. Forslaget til delegasjon av myndighet, roller og ansvar som fremgår i eierskapsmeldingen for Kristiansand kommune fra 2017 er i all hovedsak foreslått videreført.

Økonomiske konsekvenser

Kristiansand kommune skal ha et strategisk og langsiktig mål med eierskapet i det enkelte selskap som kommunen eier helt eller delvis. Kommunen skal definere og formidle klare mål for avkastning, utbytte og resultater. Et sentralt hensyn ved vurdering av utbytte er at selskapets egenkapital bør være tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil. Det legges opp til at Kommunedirektøren utarbeider utbytteforventninger for de selskaper der det i samsvar med selskapets vedtekter er aktuelt med utbytte. Utbytteforventninger behandles i de årlige budsjettbehandlingene og kommuniseres til selskapene.

Klima og miljøkonsekvenser

Som en sentral del av ansvarlig eierstyring vil Kristiansand kommune stille krav om bærekraftig verdiskapning til alle virksomheter der kommunen har eierskap. Krav til bærekraftig utvikling vil også ligge til grunn for kommunens vurdering av etablering eller nedleggelse av virksomheter.

Kommunen skal bidra til bærekraftig verdiskapningen ved at en ser selskapene og foretakene i sammenheng med kommunens totale ansvar og tjenesteproduksjon. Bærekraftig utvikling krever at en ser økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft i sammenheng. Et bærekraftig selskap balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig verdiskapning uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner.

Kommunedirektørens vurdering

Ny eierskapsmelding bygger i stor grad på tidligere eierskapspolitikk i de tre tidligere kommunene. Bærekraft og bevissthet rundt kommunens ulike roller blir imidlertid tydeliggjort og forsterket i denne meldingen. De 9 prinsippene for god eierstyring legger til rette for en god eierstyring av de kommunalt eide selskapene. Kommunaldirektøren anbefaler bystyret å vedta meldingen.

Vedlegg:

Eierskapsmelding for Kristiansand kommune 2021

Kristiansand kommune - Eierberetning 2019

Sak 34/21: Høringsforslag fra Kristiansand kommune til handlingsplan for Region Kristiansand

Vedlegg

Vedtak Form, 05052021, Sak 74/21, Høringsforslag fra Kristiansand kommune til handlingsplan for Region Kristiansand

Høringsbrev Handlingsprogram Region Kristiansand 2021

Handlingsplan for Region Kristiansand rullering 2021 v09

Dato 20. april 2021
Saksnr.: 2021017267-2
Saksbehandler Maj-Kristin Nygård
Godkjent av Eva Ann Birgitt Berglund Åsland
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
05.05.2021

Høringsforslag fra Kristiansand kommune til handlingsplan for Region Kristiansand

Forslag til vedtak

Formannskapet vedtar forslag til høringsinnspill

Sammendrag

Styret i Region Kristiansand har utarbeidet forslag til Handlingsplan for Region Kristiansand som er sendt ut på høring med høringsfrist 30.04.21.

Kommunedirektøren har gitt innspill på handlingsplanens forhold til annet planverk og regionalt samarbeid, samt til planens satsingsområder.

Kommunedirektøren anbefaler at handlingsplanen bearbeides ytterligere før videre behandling og at innspillene som fremkommer i høringsinnspillet tas med.

Vedlegg:
Høringsbrev Handlingsprogram Region Kristiansand 2021
Handlingsplan for Region Kristiansand rullering 2021 v09

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Styret i Region Kristiansand behandlet i sitt møte 12.02.21 forslag til Handlingsplan for Region Kristiansand. Innstillingen fra styret sendes på høring i den enkelte kommune med høringsfrist 30.04.21. Høringsuttalelsene og forslag til endring legges frem for styret som godkjenner den endelige handlingsplanen i møtet 11.06.21.

Jamfør høringsbrev og forslag til handlingsplan, skal Region Kristiansand fremme politiske saker med felles interesse for kommunene i Kristiansandsregionen og samordne administrativt interkommunalt samarbeid mellom deltakerkommunene.

Handlingsplanen for Region Kristiansand ses i sammenheng med Regionplan Agder 2030 med følgende mål: Agder – en bærekraftig region med lave utslipp og gode levekår. Satsingsområdene i Handlingsplanen for Region Kristiansand er gruppert i tråd med de gjennomgående perspektivene i Regionplan Agder 2030 som samsvarer med de tre bærekraftsdimensjonene; Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser/ Levekår, likestilling, inkludering og mangfold/ Klima og miljø. I tillegg er infrastruktur eget satsingsområde.

Det omtales at handlingsplanen avgrenses til områder eller problemstillinger som kan løses i fellesskap og som gir bedre ressursutnyttelse eller resultat ved nasjonal eller regional påvirkning. Videre avgrenses den mot annet etablert tjeneste- eller næringssamarbeid. Handlingsplanen gjelder for inneværende kommunestyreperiode med årlig gjennomgang og oppdatering i styret Region Kristiansand.

Strategi for videre oppfølging av de enkelte satsingsområdene i handlingsplanen vil drøftes videre i styret for Region Kristiansand.

Region Kristiansand vil sammen med fylkeskommunen ha møter med Sørlandsbenken for å utveksle synspunkter og innspill innenfor satsingsområdene. Den videre oppfølgingen inn mot sentrale myndigheter som gjelder overnevnte punkter vil bli bestemt etter møte med Sørlandsbenken.

Vurdering

Innspill til handlingsplanens forhold til annet planverk og regionalt samarbeid

Det er bra at handlingsplanen for Region Kristiansand ses i sammenheng med Regionplan Agder 2030, og at satsingsområdene er gruppert i handlingsplanen slik at de samsvarer med de gjennomgående perspektivene i Regionplan Agder 2030. Innholdsmessig kan det med fordel fremkomme en tettere kobling til satsingsområder og mål i Regionplanen, slik at handlingsplanen for Region Kristiansand forsterker vedtatte mål for regionen. Dette vil i tillegg bidra til å tydeliggjøre hva Region Kristiansand skal fokusere på på vegne av medlemskommunene og for å bidra til å nå felles mål i Agder.

Det bør fremkomme mer tydelig i handlingsplanen for Region Kristiansand, hvordan denne vil samhandle med og forsterke gjeldende og pågående planer for Region Kristiansand. Det tenkes her spesielt på eksisterende strategisk næringsplan for Kristiansandsregionen (vedtatt i 2014), og det pågående arbeid med rullering av handlingsplan som skal følge opp strategien i hver kommune. I tillegg bør det tydelig fremkomme kobling til kommunenes egne planer, særlig målene i de seks kommunenes

samfunnsplaner. I tillegg kan andre regionale planer vedtatt i regional planstrategi høsten 2020 være aktuelle å henvise til.

For å styrke regional gjennomføringskraft og Agders posisjon nasjonalt, har det siden 2019 blitt jobbet med å revidere og videreutvikle en overordnet regional samhandlingsstruktur for politisk og administrativ ledelse. Det vil være nyttig at Region Kristiansand tydeliggjør sin rolle sett opp mot den regionale samhandlingsstrukturen på Agder. Det bør i tillegg fremkomme i handlingsplanen hvordan Region Kristiansand vil benytte og understøtte de regionale samhandlingsstrukturene.

I de ulike prosessene skissert i handlingsplanen, fremstår det som noe uklart hvor Region Kristiansand tenker de vil ta en ledende og førende rolle, og i hvilke prosesser Region Kristiansand bare skal være en medspiller. Hvis det er ønskelig at Region Kristiansand skal ta «motor-rollen» i enkelte av prosessene, bør dette fremgå.

Det beskrives som *videre oppfølging* av flere av satsingene i handlingsplanen, at Region Kristiansand skal sammen med fylkeskommunen ha møte med Sørlandsbenken for å utveksle synspunkter og innspill innenfor satsingsområdene, og at den videre oppfølgingen inn mot sentrale myndigheter som gjelder overnevnte punkter bestemmes etter møte med Sørlandsbenken. Det bør presiseres hvilke møter dette er, om dette er de ordinære møtene representantene i Agder har, eller om det er tenkt at Region Kristiansand skal ha egne møter med Sørlandsbenken.

Oppsummert savnes det en tydeligere sammenheng mellom handlingsplanen i Region Kristiansand og annet planverk i Agder og Region Kristiansand, samt kommunens egne planer. Sett i lys av at den regionale samhandlingsstruktur er blitt endret, kunne det vært ønskelig med en drøfting av den fremtidige rollen til Region Kristiansand, både når det gjelder det regionale samarbeidet i Agder og i det interkommunale samarbeidet mellom kommunene.

Innspill til satsingsområdene

Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser

Som det omtales i handlingsplanen er næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser viktig for Region Kristiansand, og Regionplan Agder 2030 har tydelige formulert mål på området med flere strategier for å nå målene. Gjeldende strategisk næringsplan for Kristiansandsregionen (fra 2014) er det langsiktige fundamentet for næringsarbeidet i kommunene som vedtar planen. Planen er utviklet som et strategisk, overordnet dokument. Formålet med planen er å forankre kommunenes næringsarbeid, sikre at arbeidet prioriteres og samsvarer med gjeldende planer og politiske prioriteringer og for å utvikle Kristiansandsregionen med visjonen: «*Kristiansandsregionen er Norges beste region å bo og arbeide i*» og «*Næringsutvikling i Kristiansandsregionen bidrar til vekst og verdiskaping i hele landsdelen*». Det pågår nå et arbeid med å rullere handlingsplanen for å følge opp næringsstrategien i hver kommune, og gjennom dette arbeidet forsøker en å utarbeide felles tiltak på tvers av kommunene i Region Kristiansand.

Det bør fremkomme tydelig hvordan handlingsplan for Region Kristiansand og strategisk næringsplan for Kristiansandsregionen med handlingsplaner henger sammen. I tillegg bør det tydeliggjøres spesifikt hva Region Kristiansand skal gjøre for å fremme

næringsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser, som for eksempel i diskusjonen om Sørlandet som vertskap for batterisatsing.

Forslag til satsingsområder bør endres og harmoneres med vedtatte politiske føringer i strategisk næringsplan og vise til pågående operasjonalisering gjennom kommunenes handlingsplaner (som for eksempel pågående arbeid med utarbeidelse av handlingsplan i Kristiansand).

Levekår, likestilling, inkludering og mangfold

Handlingsplanen peker på at levekårsutfordringen på Agder har vedvart over tid, og at det har vært satt i gang en rekke tiltak, prosjekter og forbedringsarbeid. Likevel skårer Agder-regionen fortsatt under landsgjennomsnittet på sentrale levekårsindikatorer, som for eksempel unge uføre og andel som jobber deltid. Det vises ikke til konkret folkehelse- og levekårsstatus i Region Kristiansand. Det oppfordres til at folkehelsenettverket og øvrige nettverk i Region Kristiansand involveres i det videre arbeidet med levekårsstatus i regionen.

Flere punkter under satsingsområdet bør oppdateres i neste versjon av planforslaget. Det gjelder blant annet gradsforskrift, regionalt samarbeid og nye arbeidsformer.

Klima og miljø

Klima og miljø er et gjennomgående perspektiv i Regionplan Agder 2030 i de fem satsingsområdene i regionplanen. Det bør også her tydeliggjøres i større grad hvordan Region Kristiansand vil bygge opp under overordnede mål for Agder som fremkommer både i regionplanen og øvrige regionale planer som omhandler klima og miljø, og hvordan målene kan konkretiseres i Region Kristiansand.

Klima- og miljøstrategi i Kristiansand kommune er under utarbeidelse, og vil berøre viktige satsingsområder både for kommunen og næringslivet. Det er viktig at handlingsplanen for Region Kristiansand kan forsterke pågående satsinger og prioriterte områder for de enkelte kommunene i regionen. Videre er det vesentlig at handlingsplan for Region Kristiansand bygges på samme kunnskapsgrunnlag som brukes i kommunene, og vise til allerede vedtatte strategier og tiltak for å nå klimamål.

Infrastruktur

Nasjonal transportplan (2022-2033) lagt frem i mars i år med planlagte tiltak i Agder. Handlingsplanen bør innarbeide vedtak fra den nasjonale transportplanen.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at handlingsplanen bearbeides ytterligere før videre behandling og at innspillene som fremkommer i høringsinnspillet tas med.